

تقویم تبلیغی

۵۴

سال پنجم / شماره بیست و پنجم

ماه رجب ۱۴۱۴ هـ. ق

● سید عباس رفیعی پور

ماه مبارک رجب، ماه نزول رحمت الهی^۱ و ماه مولود^۲ کعبه است.

ابن عباس می گوید: «هرگاه ماه رجب فرا

شرح ذیل است:

● ۱- روزه

می رسید، رسول الله ﷺ، به مسلمانان دستور گردهمایی می داد و عظمت این ماه را به آنان، تذکر می داد.»^۳

معنی رجب

عن ابی الحسن علیه السلام قال:

«رجب نهر فی الجنة اشد بياضاً من اللبن واحلى من العسل، من صام يوماً من رجب سقاه الله عزوجل من ذلك النهر؛

رجب، نهری است در بهشت، [آب آن] سفیدتر از شیر و شیرین تر از عسل است،

امام صادق علیه السلام فرموده است: «وقتی که حضرت نوح علیه السلام سوار بر کشتی شد، اولین روز از ماه رجب بود، به همراهانش دستور داد که این روز را روزه بگیرند و سپس فرمود: روزه‌ی این روز تا سال آینده، روزه‌گیر را از آتش دور می‌کند و فردی که هفت روز از این ماه را روزه بگیرد درهای عذاب به روی او بسته می‌شود.»^۵

و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره‌ی روزه‌ی این ماه فرموده است:

«آن که یک روز این ماه را روزه بدارد از ناراحتی قیامت ایمن خواهد بود.»^۶

علامه‌ی مجلسی در مورد ثواب روزه‌ی ایام ماه رجب و به تعداد روزهایی^۷ که مؤمنین در این ماه روزه می‌گیرند، ثمرات قابل توجهی را برشمرده است که بیان آن‌ها مفصل است.

أین الرجبیون؟

در خصوص روزه‌داری در این ماه از ناحیه‌ی ائمه‌ی اطهار علیهم‌السلام تأکید بسیار شده است و ثواب دنیوی و اخروی برای صائمین در این ماه بر شمرده‌اند، از جمله امام صادق علیه‌السلام فرموده است:

«إذا كان يوم القيامة نادى مناد من بطنان العرش أَيْنَ الرَّجَبِيُّونَ؟ فيقوم أناس يُضىء وجوههم لأهل الجمع على رؤوسهم تيجان الملك و ذكر ثواباً جزيلاً إلى أن قال: هذا لمن صام من رجب شيئاً ولو يوماً من أوّله أو وسطه أو آخره؛ روز قیامت منادی از بطن عرش صدا می‌زند: کجایند رجبیون؟ [در این هنگام] عده‌ای از میان مردم بر می‌خیزند و این در حالی است که از چهره‌ی آن‌ها نور می‌درخشد و [خداوند] بر سر آنان تاج ملائکه را نهاده است. و [امام

صادق علیه‌السلام] ثواب زیادی را ذکر کرد تا آنجا که فرمود: این مزد کسانی است که ماه رجب روزه گرفته‌اند ولو یک روز از اوّل، وسط و یا آخر آن.»^۸

● ۲- صدقه

صدقه دادن به مساکین به اندازه‌ی یک مُد طعام توسط کسانی که وسعت مالی دارند، کسانی که توانایی مالی ندارند هر مقدار از تسبیحات و اذکار را می‌توانند بخوانند.^۹

● ۳- خواندن این دعا که حضرت امام صادق علیه‌السلام به معلی بن خنیس تعلیم داد که بعد از نماز صبح و عشا بخواند:

«يا من ارجوه لكل خير و امن سخطه عند كل شر، يا من يعطى الكثير بالقليل، يا من يعطى من سأله، يا من يعطى من لم يسئله و من لم يعرفه تحتناً منه و رحمة اعطنى بمسئلتى اياك جميع خيرات الدنيا و جميع خير الآخرة و اصرف عني بمسئلتى اياك جميع شر الدنيا و شر الآخرة فانه غير منقوص ما اعطيت و زدنى من فضلك يا كريم يا ذا الجلال و الاكرام، يا ذا النعماء و الجود، يا ذا المنّ و الطول، حرّم شييتى على النار.»^{۱۰}

● ۴- زیارت ثامن الحجج حضرت علی بن موسی الرضا علیه‌السلام^{۱۱}

● ۵- انجام حج عمره^{۱۲}

● ۶- خواندن دعای مخصوص این ماه، هر

روز^{۱۳}

● ۷- تکرار این اذکار در این ماه:

یک هزار بار «لا اله الا الله»، یک صد بار «استغفرالله الذی لا اله الا هو وحده لا شریک له و اتوب الیه»، یک هزار مرتبه «استغفرالله ذالجلال والاکرام من جمیع الذنوب و الاثام»^{۱۴}

● ۸- نماز

در هر شب ماه رجب، دو رکعت نماز بدین ترتیب خوانده شود:

الف- در هر رکعت بعد از حمد، سه مرتبه سوره‌ی کافرون و یک مرتبه سوره‌ی اخلاص.

ب- پس از نماز این دعا خوانده شود:

«لا اله الا الله وحده لا شریک له، له الملك و له الحمد، یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیء قذیر و الیه المصیر ولا حول ولا قوّة الا باللّه العلی العظیم. اللهم صلّ علی محمد النبیّ الامّی و آله.» و سپس حاجت خود را از خدای سبحان طلب کند.^{۱۵}

● ۹- عمل لیلۃ الرغائب

«اولین شب جمعه‌ی ماه مبارک رجب (لیلۃ الرغائب) نامیده شده است که فضائل

بسیاری برای این شب بر شمرده‌اند و دستور مخصوص این عمل، چنین است:

روز پنجشنبه را روزه بگیرد. بین نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز دو رکعتی بدین ترتیب بخواند:

الف- در هر رکعت بعد از حمد، سه مرتبه سوره‌ی قدر و دوازده مرتبه سوره‌ی اخلاص
ب- بعد از هر نماز بگوید: «اللهم صلّ علی محمد النبیّ الامّی و علی آله»

ج- آن‌گاه سجده کند و ۷۰ مرتبه بگوید:

«سُبُوْحٌ، قُدُوْسٌ، رَبُّ الْمَلَائِکَةِ وَالرُّوْحِ»
سپس از سجده برخیزد و بگوید: «رَبِّ اغْفِرْ و ارحم و تجاوز عمّا تعلم أنّک انت العلی العظیم»

د- بار دیگر به سجده رود و ۷۰ بار بگوید:

«سُبُوْحٌ، قُدُوْسٌ، رَبُّ الْمَلَائِکَةِ وَالرُّوْحِ» و در پایان حوائج خود را درخواست کند.^{۱۶}
شب اول ماه:

شب ولادت با سعادت ششمین اختر آسمان ولایت و امامت حضرت امام محمد باقر^{علیه السلام} در سال ۵۷ ه. ق.

۱- غسل^{۱۷} ۲- احیا^{۱۸}

۳- بعد از عشا دو رکعت نماز به ترتیب زیر خوانده شود:

الف- در رکعت اول بعد از حمد، یک مرتبه سوره‌ی انشراح و سه بار سوره‌ی اخلاص

ب - در رکعت دوم بعد از حمد، سوره‌های
انشراح، اخلاص، فلق و ناس
ج - پس از نماز ۳۰ مرتبه «لا اله الا الله و
۳۰ مرتبه صلوات»^{۱۹}

۴ - زیارت امام حسین علیه السلام^{۲۰}
۵ - دعای امام جواد علیه السلام^{۲۱}

اعمال روزهای ماه مبارک رجب

روز اول ماه

۱ - غسل^{۲۲} ۲ - روزه^{۲۳}
۳ - زیارت امام حسین علیه السلام^{۲۴}
۴ - زیارت امام رضا علیه السلام^{۲۵}
۵ - نماز حضرت سلمان

این نماز ده رکعت است که به صورت پنج
نماز دو رکعتی بشرح زیر خوانده می‌شود:
الف - در هر رکعت بعد از حمد، یک بار
سوره‌ی اخلاص (قل هو الله احد) و سه بار
سوره‌ی کافرون
ب - بعد از هر رکعت، دست‌ها را بلند کند و
این دعا را بخواند:

«لا اله الا الله وحده لا شريك له، له
الملك وله الحمد، يحيي ويميت وهو حي
لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء
قدير.»

ج: سپس بگوید: «اللَّهُمَّ لَا مَنَعَ لَنَا
أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطَىٰ لَنَا مَسَنْتَ وَلَا يَنْفَعُ
ذَالِجِدِّ مِنْكَ الْجِدُّ.»^{۲۶}

روز سوم ماه

شهادت امام هادی علیه السلام در سال ۲۵۴ هـ.ق.^{۲۷}

روزه دهم ماه

الف - ولادت امام جواد علیه السلام در سال ۱۹۵ هـ.
ق.^{۲۸}

ب - وفات عباس بن عبدالمطلب، در سال
۳۲ هـ.ق.^{۲۹}

روز سیزدهم ماه

ولادت با سعادت امیرالمؤمنین حضرت
علی علیه السلام در سال ۲۳ هـ.ق مطابق با سال ۳۰
عام الفیل. اعمال ویژه‌ی شب و روز سیزدهم
رجب چنین است:

در شب سیزدهم دو رکعت نماز که در هر
رکعت بعد از حمد، سوره‌ی یس، ملک و
اخلاص خوانده شود^{۳۰} مستحب است.
اعمال ویژه‌ی روز سیزدهم عبارتند از:

۱ - روزه^{۳۱}
۲ - اعمال ام داوود^{۳۲}

روز چهاردهم ماه

اعمال مخصوص این روز به شرح ذیل
است:

در شب چهاردهم چهار رکعت نماز دو
رکعتی (مثل دستور شب سیزدهم)^{۳۳}
خوانده می‌شود. در روز آن، روزه وارد شده
است.^{۳۴}

۵۷

روزه
در
ماه
رجب

روز یازدهم ماه

وفات حضرت زینب کبری علیها السلام در سال ۶۲ هـ.ق.

دستورهای ویژه‌ی شب و روز یازدهم ماه:

شب:

۱- غسل ۲۵ ۲- احیا ۳۶

۳- شش رکعت نماز به صورت نماز دو رکعتی و مطابق دستور نماز شب سیزدهم. ۲۷

۴- زیارت امام حسین علیه السلام ۳۸

روز:

۱- غسل ۳۹ ۲- روزه ۴۰

۳- نماز حضرت سلمان (مطابق دستور روز اول ماه رجب) ۴۱

۴- زیارت امام حسین علیه السلام.

از هشتمین امام معصوم علیه السلام سؤال شد:

چه زمانی زیارت امام حسین علیه السلام فضیلت بیشتری دارد؟ فرمود: «نیمه‌ی رجب و نیمه‌ی شعبان» ۴۲

روز بیست و چهارم ماه

فتح خیبر، در سال ۷ هـ.ق. ۴۳

روز بیست و پنجم ماه

شهادت امام موسی کاظم علیه السلام در سال ۱۸۳ هـ.ق. و در سن ۵۵ سالگی در بغداد ۴۴

روز بیست و ششم ماه

وفات ابوطالب پدر مولای متقیان حضرت علی علیه السلام در سال سوم قبل از هجرت ۴۵

روز بیست و هفتم ماه

بعثت حضرت ختمی مرتبت، محمد مصطفی صلی الله علیه و آله در سال سیزدهم هـ.ق. اعمال مخصوص شب و روز آن چنین است:

شب:

۱- غسل ۴۶

۲- زیارت حضرت علی علیه السلام ۴۷

۳- دعای مخصوص این شب ۴۸

۴- دوازده رکعت نماز به صورت شش نماز دو رکعتی خوانده شود و سپس:

الف - بعد از نمازها، ۷ مرتبه سوره‌های حمد، ناس، اخلاص، کافرون، قدر و آیه الکرسی خوانده شود

ب - آنگاه این دعا تلاوت شود:

«الحمد لله الذي لم يتخذ ولداً ولم يكن له شريك في الملك و لم يكن له ولي من الدُّل و كبره تكبيراً. اللهم انى اسئلك بمعاقد عرّك، على اركان عرشك و منتهى الرحمة من كتابك و باسمك الاعظم الاعظم و ذكرك الاعلى الاعلى الاعلى و بكلماتك الثّامات ان تُصلّى على محمد و آله و ان تفعل بى ما أنت اهلّه» ۴۹

روز

۱- غسل

۲ - روزه: از حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام روایت شده است که: ثواب روزهی این روز برابر است با هفتاد سال روزه گرفتن. ۵۰

۳- ذکر صلوات ۵۱

۴ - زیارت حضرت رسول و حضرت

علی علیهما السلام ۵۲

روز سی ام ماه

اعمال مخصوص آخر ماه رجب به این

شرح است:

۱- غسل ۵۳ ۲- روزه ۵۴

۳- نماز حضرت سلمان ۵۵

پی نوشتها:

- ۱- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۲۶.
- ۲- وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۴۷، حدیث ۳۳.
- ۳- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۴۷، حدیث ۳۳.
- ۴- ثواب الاعمال، ص ۴۷؛ بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۳۶.
- ۵- وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۴۸، حدیث ۱.
- ۶- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۴۷، حدیث ۳۳.
- ۷- همان، ص ۲۶ تا ۳۱.
- ۸- وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۵۵، چاپ اسلامیه؛ بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۴۱ با همین مضمون.
- ۹- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۴۲، ج ۲۹.
- ۱۰- همان، ج ۹۸، ص ۳۹۰.
- ۱۱- مفاتیح الجنان، انتشارات حافظ تهران، ص ۱۳۹.
- ۱۲- همان، ۱۳۹.
- ۱۳- بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۳۸۹.
- ۱۴- همان، ج ۹۷، ص ۵۳.
- ۱۵- مفاتیح الجنان، ص ۱۳۸.
- ۱۶- بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۳۹۶، ج ۲.
- ۱۷- مفاتیح الجنان، ص ۴۰.
- ۱۸- المراقبات، ص ۴۱.

۱۹- بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۳۷۹.

۲۰- مفاتیح الجنان، ص ۱۴۰.

۲۱- همان، ص ۱۴۰.

۲۲- عروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۶۱.

۲۳- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۳۳.

۲۴- کامل الزیارات، ص ۱۸۲، ج ۲.

۲۵- مفاتیح الجنان، ص ۲۵۰.

۲۶- المراقبات، ص ۴۶.

۲۷- تقویم عبادی، ص ۶۶.

۲۸- همان، ص ۶۷.

۲۹- همان، ص ۶۷.

۳۰- مفاتیح الجنان، ص ۱۴۲.

۳۱- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۵۰، حدیث ۳.

۳۲- همان، ج ۹۸، ص ۳۹۹؛ مفاتیح، ص ۱۴۴.

۳۳- مفاتیح الجنان، ص ۱۴۲.

۳۴- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۵۰، ج ۳.

۳۵- همان، ج ۹۷، ص ۴۶.

۳۶- مفاتیح الجنان، ص ۱۴۲.

۳۷- همان.

۳۸- همان.

۳۹- همان.

۴۰- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۵۰، ج ۳.

۴۱- مفاتیح، ص ۱۴۲.

۴۲- کامل الزیارات، ص ۱۸۲، ج ۱.

۴۳- تقویم عبادی، ص ۷۰.

۴۴- منتهی الآمال، ج ۲، ص ۲۱۴.

۴۵- تقویم عبادی، ص ۷۰.

۴۶- عروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۶۱.

۴۷- مفاتیح الجنان، ص ۱۴۸.

۴۸- همان، ص ۱۵۰.

۴۹- همان، ص ۱۴۸.

۵۰- عروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۶۱.

۵۱- همان، ج ۲، ص ۲۴۱؛ بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۳۷.

حدیث ۲۱.

۵۲- مفاتیح الجنان، ص ۱۵۲.

۵۳- همان، ص ۱۵۲.

۵۴- عروة الوثقی، ج ۱، ص ۴۶۱.

۵۵- مفاتیح الجنان، ص ۱۵۴.

